

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr., a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vënd la »Tipografia«, soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vënd la librăria G. Cârjan, Ploesci

Congregația
dela Brașov.

(c.) Ținuta Românilor în congregațiunile comitatense de o vreme încoace e atât de impunătoare, încât atențiunea publicului e atrasă cu totul, și toți urmăresc cu satisfacție și mândrie deamna ținută a luptătorilor români, cari nu pregetă a ține sus flamura luptei, deși lupta e inegală și neproportională.

Laudabilei rezistențe dela Arad 'i-a urmat triumful dela Lugoj și acesteia 'i-a urmat deservirșita învingere morală dela Brașov.

În congregația întrunită Sâmbătă, (3/15 Octomvrie) fișpanul - președinte Mihail Maur a dat cetire preafinaltului manifest al Maiestăței Sale, dar' numai în limba maghiară.

Membrii nemaghiari ai congregației așteptau să urmeze cetirea și în limbile lor, dar' zădărnici le-a fost așteptarea.

Di Dr. A. Murășanu, directorul »Gazetei«, a cerut cuvânt, voină să reclame a se ceti manifestul în toate limbile, dar' nu 'i-s-a dat.

Într'un târziu, după-ce s'a primit o nouă propunere și s'a cetit actul memorial despre răposatul conte Andrei Bethlen, s'a dat în sfârșit cuvântul dlui Murășanu.

Vorbitorul anunță, că neacordarea cuvântului la timp o va cuprinde în o interpelație ce are să o adreseze vicespanului. Constatând, că manifestul Monarchului a fost afișat pe zidurile orașului și în comitat numai în limba maghiară; relevând importanța manifestului și dorința Monarchului de a fi înțeles de toate popoarele din țeară, precum și ilegalitatea acestei volnice proceduri, adresează dlui vicespan următoarea interpelație:

1. De ce manifestul Maiestăței Sale către popoarele Sale a fost afișat pe zidurile orașului și în comunele comitatului numai în limba maghiară și nu și în limba română și germană?

2. Nu crede dl vicespan, că această întrelăsare foarte regretabilă trebuie să se coregă, publicându-se manifestul preafinalt în toate trei limbile pe întreg teritoriul comitatului?

3. În fine, de ce nu s'a cetit nici în congregație acel manifest și în limba germană și română, ca să fie înțeles de toți membrii? Și nu voește dl vicespan să îndrepte imediat această eroare?

Fișpanul declară, că n'a înțeles pe vorbitor, care a expus interpelația sa în limba română.

Dr. Murășanu se provoacă la dreptul seu basat pe lege și cere ca să 'i-se răspundă.

După-ce însă, acesta persistă mai departe în încăpăținare, membrul Dr. Murășanu după repetite provocări zădărnice, protestează în contra volniciei, anunțând recurs în contra violentărei dreptului seu de limbă.

După acestea, membrii români au părăsit adunarea în mod demonstrativ.

Până aci informațiunile. Revenind acum mai în meritul cauzei, e băteitoare la ochi asemănarea dintre procedura fișpanului din Brașov, care nu voește să permită cetirea și afișarea manifestului decât în limba maghiară și a primarului Novák din Alba-Iulia, care în ședința municipală din 12 Octomvrie — pe lângă o sfruntată corupere a textului — vorbește despre manifestul adresat către popor (!) de sine înțeles, către poporul unguresc.

Asemănarea e atât de vedită, încât fără multă bătaie de cap, ajungi la convingerea, că oamenii acestia au lucrat nu chiar din propria inițiativă, ci basându-se pe un anumit ordin tacit mai înalt. E știut, că guvernul nostru în mod oficioș nu vrea să știe de existența mai multor popoare în țeara noastră, și tot atât de bine știut e, că decisiunile

guvernului în acest sens — ori-cât de păcătos ar fi acest guvern de altcum — sunt totdeauna aplaudate de întreg publicul maghiar fără deosebire de opoziție și mameluci. Ear' ce se ține de subalternii oficioși ai guvernului, acestia sunt unelte oarbe, cari n'au decât să execute preafinaltele dispoziții.

E evident dar', că nu avem a face cu volnicia cutărui fișpan sau primar, ci cu volnicia guvernului ca atare, sub a căruia ocrotire se serviresc toate aceste ticăloși constituționale.

Să nu uite însă atotputernicul nostru guvern, că prin procedura aceasta se pune în vedită contrazicere cu Monarchul.

Maiestatea Sa în comitiva adresată ministrului-president spune expres:

»Urmez șoaptei inimei când te încredințez pe d-ta, a face cunoscută în mod cuvenit mulțumita Mea aici alăturată și adresată nemijlocit iubitorilor Mele popoare, din toate țările coroanei Mele ungare«.

Manifestul e adresat popoarelor și e adresat nemijlocit popoarelor — zice Monarchul.

Popoare nu există în Ungaria, ci numai popor; manifestul nu poate fi adresat deci nemijlocit popoarelor — zice guvernul.

Astfel se explică consecuența de a publica manifestul numai în limba maghiară, și vedita grabă cu care până și la gimnasiul de stat din loc s'au tăiat cu foarfecile traducerea românească și germană a manifestului.

Astfel se explică faptul, că oamenii stăpânirii sfruntând în mod insultător dorința Monarchului, publică manifestul în o limbă străină de majoritatea locuitorilor, trecând cu vederea dreptul sancționat de limbă al poporului nostru.

Astfel se explică faptul, că popoarele Ungariei nu se pot împărtași de bucuria de a asculta odată măcar pe Monarchul lor, vorbindu-le în mod nemijlocit!...

Constatăm această încălcare a voinței Domnitorului și denunțăm lunei faptului nespun de trist, că în țeara noastră atotputernicia guvernului se extinde până la eludarea dispozițiilor Domnitorului.

Și când facem această constatare, provocăm guvernul să ne combată dacă n'avem drept, și provocăm pe toți amicii cauzei naționale să urmeze calea bravilor brașoveni.

Sibiu, 17 Octomvrie n.

În cauza școalelor din Brașov găsim în »Pesti Napló« de ieri, 16 Oct., un articol, care deși este pus cu datul de »București«, poartă pecetea biroului lui Jeszenszky. Traducem din acest articol, care reoglindează vederile guvernului, unele părți.

Eată ce se scrie:

»Causa gimnasiului român greco-oriental din Brașov preocupă de septemăni opinia publică. Guvernul d-voastre simțea de mult, că de aici se trimite sume anuale considerabile pentru susținerea și ajutorarea gimnasiului din Brașov. Suspiciunea aceasta 'l-a îndemnat pe ministrul Csáky în 1896 să admonizeze prin un rescript pe Metropolitul din Sibiu, ca să se abțină dela primirea acestor ajutoare, și dacă a primit bani spre acest scop să 'i refereză numai decât. Metropolitul Miron Romanul a declarat categoric, că n'are cunoștință de lucru și se va îngrijii ca astfel de ajutor bănesc să nu se primească. Se părea, că chestiunea s'a aplanat.

Secțiunea de naționalități a guvernului, cu deosebire de când consilierul Jeszenszky a ajuns în fruntea ei, nu a întrelăsat cauza, ci adunând toate datele foilor românești începând dela 1892, a arătat mai clar

ca lumina soarelui, că gimnasiul din Brașov primește subvenție anuală dela guvernul român. Cu aceasta secretul ascuns a eșit la iveală și direcțiunea gimnasiului a fost silită să recunoască, că deja de mult timp primește subvențiuni din România. Ministrul Wlassics a trimis astă-vară o comisiune la Brașov, care după o cercetare de mai multe zile a aprofundat pe deplin chestiunea. Profesorul Jancsó, dispus spre serviciu la presiunile ministrului, membru în exmisa comisiune examinătoare, a scris o epistolă Metropolitului din Sibiu, accludând și argumentele relative la subvenție. Jancsó, ca membru al comisiei examinătoare, e în posesiunea documentelor și ca să faciliteze activitatea ulterioară a comisiei a finit a fi de lipsă să comunice lucrul mai întâiu cu Metropolitul«.

Descriind mersul din urmă al polemicii, în care strecură niște indispensabile minciuni, articolul se încheie astfel:

»Pe aici se lansează vestea, că rezultatul comisiei examinătoare nu poate fi favorabil pentru gimnasiul din Brașov, dacă nu de altceva, apoi din motivul indiscrețiunii lui Voina.

Căci fapt e, că guvernul român trimite de ani ajutoare bănești, dupăcum a trimis și pentru școalele române din Macedonia (!). Acum, după servirea cercetărei, efortia școalelor române din Brașov susține, că România nu le trimite subvenție, ci își plătește numai datoria ce o are față de ea.

Căci voievozii cei vechi din Muntenia și Moldova au făcut fundațiuni pe seama bisericii S-tului Nicolae, care susține astăzi gimnasiul din Brașov. După-ce însă guvernul român a secularizat toate averile bisericesti, și biserica S-tului Nicolae din Brașov 'și-a pierdut posesiunea. Decât că, în toată afacerea e curios, că documentele relative la donațiuni sau lipsesc cu deservire, sau abia au valoare juridică. Dacă biserica S-tului Nicolae din Brașov e așa de sigură că are drept, intențeze proces în contra guvernului român și guvernul maghiar o va ajuta în aceasta necondiționat«.

LIBERTATEA

de

JOHN STUART MILL.

— Traducere de Teodor V. Păcișan. —

II.

Libertatea cugetărei și a discuțiunei. (Urmare).

De multe-ori auzim cum se plâng învățătorii tuturor dogmelor, că nu pot stârni în sufletul credincioșilor o idee vie, care să aibă numele unui adevăr recunoscut, așa, ca ideea să străbată prin sentimente și să-și câștige domnia reală asupra conducerii vieții.

Nici o greutate de această natură nu trebuie să fie regretată, câtă vreme credința se luptă pentru existență. Chiar și luptătorii cei mai slabi știu și o simt atunci, că pentru ce luptă, și că ce deosebire există între doctrina lor și doctrina altora.

În această epocă a ori-cărei opinii existente, aflăm mulți, cari au meditat în toate modurile asupra regulilor fundamentale, le-au precumpnit și le-au luat în considerare din toate punctele mai însemnate, și au experimentat întregul efect pe care credința în opiniunile lor poate să-l producă asupra caracterului adăpat din destul din această credință.

Când însă credința a devenit opinie moștenită, care se ia pasiv, ear' nu activ în primire; când spiritul nu e mai mult silit să-și îndrepte plina sa forță, în măsura de mai nainte, spre întrebările ce 'i-le pune credința: există deja o tendință progresivă de a uita totul din

credință, afară de formule, sau de a da o aprobare leneșă, timpită, că acceptarea ei cu deplină încredere ne poate dispensa de necesitatea de a-i câștiga valoare în conștiință, sau de a o examina prin experiențe personale. În cele din urmă înceată chiar de a mai sta în legătură cu viața interioară a ființei omenești. Atunci se observă casuri, — în zilele noastre atât de multe, că formează aproape majoritatea, — în cari opinia atinge numai partea exterioară a sufletului, ear' în contra influențării îndreptate asupra sentimentelor mai nobile il încojește și-l petrifică, manifestându-și puterea prin faptul, că nu dă intrare nici unei convingeri proaspete și vii, dar' nici ea însăși nu face nimica pentru spirit și inimă, decât stă sentinela ca aceste să rămână goale.

Că acum, doctrinele, cari amesurat firei lor interioare, sunt acomodate se producă impresiunea cea mai adâncă asupra caracterului, într-un-cât și în ce extindere se manifestă ca credință moartă, fără a influența nici măcar puterea imaginărilor, sentimentul și mintea: se arată în modul cum majoritatea credincioșilor aparțin creștinismului.

Sub creștinism înțeleg aici ceea-ce se refere la toate bisericile și sectele: regulile și regulamentele cuprinse în noul testament. Aceste sunt considerate din partea tuturor mărturisitorilor în creștinism, ca sfinte și cu putere de lege. Și totuși, nu se spune prea mult, afirmându-se, că din o mie de creștini nu e condus și supravegheat nici unul de aceste legi în cursul vieții sale personale.

Ca măsură îi servește creștinismului moravul poporului seu propriu, moravul clasei sale proprii, a confesiei proprii religioase. În modul acesta creștinul are deoparte un complex de principii etice, cari, după părerea sa, 'i-au fost comunicate din partea unei înțelepciuni infalibile, ca reguli de prosperare, ear' de cealaltă parte are un șir de idei de toate zilele și un șir de obiceiuri, cari până la o extindere oarecare congruează cu unele din aceste principii, cu altele mai puțin, ear' cu altele stau chiar în conflict direct. În totalitatea lor, ele formează un compromis între credința creștinească și între interesele și inspirațiile vieții lumești.

Părțile dintâiu a acestor reguli determinante îi este credincios creștinul, ear' părții a doua îi este de fapt supus. Toți creștinii cred, că săracii și evlavioșii, și toți cei-ce o duc rău în lume, sunt binecuvântați; că mai ușor va trece cămila prin urechile acului, decât să ajungă bogatul în raiu; se nu judece cămila prin urechile acului, decât să iubească pe deapodăpele lor ca pe sine înșiși; celor-ce le ia paltonul se le dee și haina; că nu trebuie să se îngrijească de ziua de mâine; că pentru a fi perfect întru toate, să-și vëndă întreaga proprietate și s'o împartă la săraci.

Creștinii sunt sinceri când spun că cred în aceste lucruri. Cred în ele, cum cred oamenii în tot ce e lăudat în continuu, și nu e tras nici-odată la îndoială. Dar' în sensul credinței vii, care regulează modul vieții, cred în aceste principii numai până la punctul care influențează de obicei asupra lor. În totalitatea lor, aceste învățături servesc pentru a reduce pe contrar la tăcere, și trec (de se poate) ca motive pentru toate faptele laudabile pe cari oamenii cred că le fac. Cel-ce își va revoca însă în memorie, că principiile acestea pretind o sumedenie de lucruri pe cari nimeni nu se gândește să le execute, va ajunge numai acolo, că va fi numărat între caracterele neplăcute, cari totdeauna voese să fie mai bune decât altele.

Adeverații credincioși nu sunt pătunși de aceste învățături. În sufletul lor ele nu s'au prefăcut în putere. Simțesc și ei un respect usual la auzul lor, nu însă sentimentul care poate resfira raze dela cuvânt asupra lucrurilor numite, ci sufletul îi silește să le primească

și să le acomodeze formei. Ori-unde vine luată în considerație prosperarea lor, ei privesc la domnul A. sau B. pentru a se orienta, cât de departe vor pute merge în supunea lor față de Christos. (Va urma).

Metropolitul Miron — a murit!

Sibiu, 17 Octomvrie n.

Catastrofa anunțată înainte zilele trecute, a venit mai curând de cum s'ar fi putut crede. *Archiepiscopul și Metropolitul Miron Romanul e mort!*

După o mică îmbunătățire a stărei sale ieri morbul a început de nou a se agrava, așa de mult, încât după amezii s'a și început agonia, care a durat până noaptea târziu.

La 11 ore și 15 min. din noapte bătrânul Metropolit, istovit de puteri 'și-a dat sufletul.

Biserica română greco-orientală a pierdut capul seu suprem într'un timp din cele mai critice, prin care trece poporul românesc din patrie, și când instituțiunile noastre cele mai însemnate sunt expuse atâtor grave încercări și ispite.

Date biografice.

Moise Romanul s'a născut în Mezeș, com. Bihorului, o comună vecină cu Beiușul, la 23 August 1828, din părinți plugari, bine situați. Studiile elem. și gimnasiale le-a făcut în Beiuș. Trecu apoi la Oradea-mare, unde urmă cursul științelor filosofice. Murind la 1846 părintele seu, se decise, la stăruința mamei sale, pentru preoție și intra în seminarul din Arad. Ca teolog de anul al doilea deja fu luat cancelist consistorial, și ca atare absolvă cursurile teologice privat. La 1849 fu denumit notar consistorial, post ce-l ocupă până la 1860.

La stăruința episcopului arădan de atunci Procopiu Ivacicovici, mai târziu Metropolit în Sibiu, și apoi patriarh al Sârbilor, în Carlovți, tinărul Moise luă la 27 Octomvrie 1857 rassa călugărească, cu numele Miron. În 3 Noemvrie fu sfințit diacon și numit profesor de teologie; la 24 Iunie fu sfințit ca protodiacon, în 31 Martie 1863 hironit de preot, în 25 Martie 1864 înaintat de protosinced, și în curând asesor consistorial.

Fiind peste 10 ani profesor de teologie, deodată se hotări, din motive necunoscute, a trece pe altă carieră. La 1869 păși candidat de deputat în cercul Chișineului. Astfel s'a abătut dela cariera sa, și-și pregăti conflicte mari. După 4 luni de deputație fu numit, la 1 Aug. 1869, inspector școlar în comitatul Caragului.

La 1870 se întruni primul sinod eparchial la Arad. Părintele Miron nu era ales deputat sinodal, dar' o întemplare a făcut să fie invitat în sinod spre a-și da părerea într'o chestiune de organizație școlară. În acestea era privit ca autoritate. Sistemându-se vicariatul de Oradea-mare fu cu unanimitate ales ca primul vicar. La 8 Nov. 1871 fu ridicat la gradul de arhimandrit, ear' la 12 Noemvrie 1873 fu ales episcop al Arad, în locul lui Ivacicovici, și M. Sa 'l-a și întărit în 7 Dec. același an.

Alegerea sa de episcop era combătută de o considerabilă minoritate, care avea în fruntea sa pe frații Mosconyi, V. Babeș, Dr. Vasiciu și alți fruntași. După moartea fericitului Șaguna a urmat Metropolit episcopul de Arad Ivacicovici, care fiind ales patriarh la Carlovți după scurt timp, avea să fie ales al Metropolit.

Congresul național s'a întrunit în 15/27 Octomvrie 1874 și ales pe Ioan Popasu. Guvernul însă a refuzat să propună confirmarea lui la Maiestatea

Sa. S'a întrunit al doilea congres la 25 Noemvrie același an și după multe lupte și eforturi a fost ales episcopul *Miron Romanul*, care a fost înțarit, ear' la 15/27 Decemvrie a fost instalat ca Metropolit.

Ultimele momente.

Metropolitul Miron purta pe umerii sei sarcina alor 70 ani grei, și de mult nu se mai lăuda cu sănătatea. Boala care l'a răpus acum s'a declarat însă de abia la începutul lui Septemvrie. Pe timpul ultimului consistor metropolit a luat încă parte la ședințe.

În a doua zi a sesiunii însă a participat numai bolnav, culcat într-o chilie laterală, pe un divan. De acolo asculta desbaterile, și da informațiunile ce i-se cereau.

În 13 Octomvrie boala s'a agravat tare. Medicii au constatat gălbănire cu mai multe complicații. În 16 Octomvrie pericolul se părea iminent. Dar i s'a făcut ceva mai bine, și-a revenit în fire a luat ceva nutreț și a început să recunoască pe cei din jurul său. Ieri, Duminecă la amiază pericolul morții s'a arătat de nou. La 5 ore după amiază a început agonia, ear' la 11/4, din noapte a expirat.

În timpul acesta de ultime suferințe mai multe persoane oficioase și rudenii au fost în jurul moribundului, martori ai ultimelor sale momente din viață. Între aceștia a fost vicarul Dr. Pușcariu, asesorii N. Cristea, N. Ivan, M. Voilean, Dr. Leményi, Dr. Vecerdea, secret. Dr. E. Cristea, și membrii familiei Cosma, Dan din Făgăraș, Roman din Deva, etc.

După moarte.

Îndată ce Metropolitul i s'a dat sufletul o comisiune de trei, încredințată cu aceasta, a înscuit toate cele și a pus sub sigil toate lucrurile din rezidența metropolită. Astfel vor rămâne toate până ce se va lua inventarul oficios.

Despre vre-un testament, verbal ori în scris nu se știe încă nimic.

Azi dimineață știrea tristă s'a anunțat prin telegrame oficioase din partea consistorului tuturor celor ce se cuvine: M. Sale Monarhului, guvernului, tuturor episcopilor români, fără deosebire de confesiune, și tuturor protopopilor gr.-or. din arhiepiscopia Transilvaniei.

În oraș știrea nu s'a lăsat decât dimineața. Când s'au observat flăcările negre de pe reședința și alte case din strada Măcelarilor toată lumea știa ce înseamnă, pentru că toți știau despre starea desperată a sănătății bătrânului prelat.

Dispoziții de înmormântare.

Azi la 11 ore s'a întrunit consistorul arhiepiscopal sub prezidiul vicarului Dr. Pușcariu, ca să iee dispoziții de lipsă. După cât am aflat s'au luat următoarele dispoziții:

Inmormântarea s'a fixat pe Joi, 20 Octomvrie n. Trupul fericitului în Domnul va fi îmbalsamat și expus pe catafalce, în reședința sa, până Mercuri la amiază. Atunci va fi transpus cu ceremonialul obicinuit în biserica din strada Măcelarilor. Ceremonialul funebru pentru înmormântare se va începe pe Joi, la 10 ore ante-meridiane. Conductul va percurge strada Măcelarilor, Piața mare, strada Căminăriei, strada Schewis, până la cimitirul din suburbiul Iosefin, unde va fi înmormântat lângă episcopul Moga.

Doliu.

Telegraful Român a scos astăzi un număr extraordinar, pe o pagină în cadrată în negru, prin care vestește și deplânge moartea Metropolitului.

Elegicul și elogiul articol, care numește mare arhieru al bisericii noastre pe răposatul, se încheie astfel: »Cu încredere în viitorul bisericii noastre stăm în jurul trupului rece, în care timp de 70 de ani s'a sălășluit spiritul cel luminat al arhiepiscopului și metropolitului nostru.

Bunul Dumnezeu l'a chemat la sine între împrejurările cele mai grele ale vieții noastre biseriești, bunul Dumnezeu ne va lumina căile noastre, căci vom continua lucrările în spiritul blând al răposatului metropolit.

În veci pomenirea lui!

Interegнул.

Pentru cazul morții arhierului, »Statutul organic« al bisericii române ortodoxe are dispozițiuni clare.

În sensul acestor dispoziții substitutul răposatului metropolit este de jure vicarul arhiepiscopesc, în cazul de față Preacuvioșia Sa dl. archimandrit și vicar Dr. Ilarion Pușcariu.

La trei luni după moarte are să se întrunească în Sibiu congresul național-bisericesc pentru alegerea noului arhiepiscop și metropolit. Congresul electoral se compune din un număr dublu de membri, preoți și mireni, ce se vor alege în decursul interregnelui.

„Asociațiunea“ și guvernul.

În cauza nenorocitei hotărâri, ce comitetul »Asociațiunei« a luat cu privire la suma de 400 fl. oferită de guvern ca ajutor, primim dela dl vicepreședinte al »Asociațiunei« o scrisoare, pe care o dăm mai în jos.

Noi am așteptat un comunicat oficios al comitetului, comunicat emanat din ședința aceuia și întărit cu actele din chestiune, și în loc primim o scrisoare, care poate reoglinde vederile dlui vicepreședinte, dar' mai multă valoare nu are.

Lăsăm să urmeze aci scrisoarea, ear' asupra chestiunei vom reveni.

Domnule Redactor!

»Gazeta Transilvaniei« în numărul seu 213 din 12 c. a publicat sub titlul »Comitetul Asociațiunei și guvernul« o corespondență — reproducă și în ziarul »Tribuna«, care se ocupă cu un concludus luat de comitetul central al »Asociațiunei« în ședința sa din 6 c., și a dat ansă mai multor ziare la o serie de învinuiri și atacuri pasionate contra numitului comitet.

De oare-ce o asemenea campanie publicistică fără îndoială trebuie să atingă interesele »Asociațiunei« în mod peste măsură păgubitor, mă ved îndemnat ca și până atunci, când comitetul central se va pute întruni pentru a lua măsurile ce va afla de lipsă, și până când starea afacerii se va pute publica în mod oficial, vă rog să binevoiți a da loc în ziarul d-voastre următoarei rectificări:

»Correspondența publicată în »Gazeta Transilvaniei« expune faptul într-o formă, care nu corespunde adevărului.

Trec peste regretabilele indiscrețiuni despre unele detalii — și de altminterea inexacte — ale desbaterilor comitetului central, și restrângându-mă la meritul chestiunei, încât aceasta privește de-a dreptul concludusul comitetului central, constat: că nu este adevărat, că acesta »a decis ca să se roage pentru subvenționarea »Asociațiunei« de către guvernul unguresc.

Faptul este următorul: După ce se schimbaseră mai multe scrisori, între primarul Sibiului și comitetul »Asociațiunei« în cauza stipendiilor societății »Transilvania«, comitele suprem al comitatului Sibiu, în urma unui ordin primit dela ministrul de interne, a provocat — la 9 Aprilie a. c. — comitetul central al »Asociațiunei«, ca — după ce mijlocirea stipendiilor date în trecut de societatea »Transilvania« din București, adecă de o corporațiune din străinătate, pentru meseriași români din patrie, este în contradicție cu statutele »Asociațiunei«, — se curme acest procedeu. Totodată înștiințează comitetul, că guvernul — la cerere — este aplicat a pune la dispoziția comitetului, respective a suplini suma ce a dat-o până acum societatea »Transilvania«, ca stipendii pentru meseriași.

La această provocare a urmat concludusul comitetului din 12 Maiu a. c., publicat la timpul seu în revista »Transilvania«, și s'a înaintat o reprezentațiune la ministru, în care comitetul declară, că va renunța la distribuirea donațiunilor societății »Transilvania«, însă combat hotărâitul punctul de vedere al resortului ministerial și susține dreptul și datorința sa de a primi donațiuni pentru scopurile ce le urmărește, fără considerare la persoana și calitatea de cetățean a donatorului. Referitor la ofertul ministrului, comitetul atunci nu s'a declarat.

A urmat apoi rescriptul ministrului de interne nr. 601 pres. din 19 Iulie a. c., prin care acesta ia act de renunțarea comitetului, declară că la nici un caz nu se poate identifica (semmi esetre sem teszi magdeóv) cu enunțațiunea comitetului: că »Asociațiunea« nu poate fi constrinsă în mod legal de-a nu mai primi suma dată de societatea »Transilvania«, și provoacă — prin comitele suprem — pe primarul orașului Sibiu, să facă întrebare, dacă »Asociațiunea« este ori nu aplicată a cere suplinirea oferită de guvern a sumei pentru stipendiile de sub întrebare, care — la cerere — se va lăsa cu toată prevenirea.

La această provocare categorică comitetul central în ședința sa din 6 c. a luat următorul concludus:

»Comitetul central ia act de rescriptul nr. 601 din 19 Iulie a. c. al

dlui ministru de interne și primește donațiunea oferită pentru suplinirea sumelor date în trecut de societatea »Transilvania« din București pentru ajutorarea meseriașilor români din patrie. Biroul se autorizează a înainta în acest înțeles o cerere către dl ministru, în care se se accentueze, că comitetul a aflat cu părere de rău, că dl ministru nu se poate identifica cu punctul de vedere al răspunsului din 12 Maiu a. c., de oare-ce crede, că acesta este în deplină consonanță atât cu statutele »Asociațiunei«, cât și cu drepturile și interesele ei naturale.

Motivele de cari a fost condus comitetul central la votarea acestui concludus sunt următoarele:

»Din scrisoarea primarului orașului Sibiu se vede, că dl ministru, cu toate că comitetul central în răspunsul seu din 12 Maiu a. c. a ignorat ofertul d-sale de a suplini din cassa statului suma primită până acum din partea societății »Transilvania« din București, — insistă din nou, ca comitetul central să înainteze o cerere în această materie și antiopează de acum încuviințarea ei.

Între asemenea împrejurări comitetul are de a face cu un ofert de donațiune, făcută în mod necondiționat, și în meritul chestiunei are să decidă numai dacă primește ori ba donațiunea oferită.

În sensul §-lui 8 din statute, și după-cum însuși comitetul central a accentuat în răspunsul seu către ministru, ori-cine și prin urmare și guvernul țerei, respective statul, poate face »Asociațiunei« donațiuni pentru realizarea scopurilor sale statutare. Comitetul central are numai dreptul, dar' și datorința de a primi donațiunile făcute pentru scopurile urmărite de »Asociațiune« și le va pute refusa numai în cas dacă ar avea excepțiuni materiale în privința provenienței donațiunilor sau condițiunilor sub cari acestea sunt oferite.

În privința provenienței donațiunei oferite de ministru, nu încape excepțiune. Sînt banii statului, banii țerei ce se oferă și este numai un act — deși cu totul nefinsemnat — de dreptate și echitate, că se face o parte — fie deocamdată cât de mică — din mijloacele statului pentru trebuințele culturale ale poporului român.

Ce privește în al doilea rând condițiunile sub cari se oferă stipendiile din chestiune, deasemenea nu este nimic de excepționat, de oare-ce ministrul nu pune nici un fel de condițiuni, ci declară numai, că este aplicat a suplini sumele date în trecut de societatea »Transilvania«, ceea-ce înseamnă, că le dă sub aceleași modalități, adecă necondiționat.

Din aceste motive comitetul central nu este în drept a renunța în numele și contul meseriașilor români, ci trebuie să primească stipendiile oferite de ministru în mod necondiționat, rămânându-i însă dreptul, ca la cas dacă ministrul ar pune ulterioare condițiuni, și acestea nu ar fi convenabile, să refuze ajutorul oferit.

Aceasta este adevărata stare a lucrului; cred, că pentru ori-care om cu minte sănătoasă și cu inimă curată nu va fi greu a cunoaște și înțelege deosebirea între cele expuse mai sus și între cele publicate în »Gazeta Transilvaniei«.

Am voit să restabilesc adevărul; aprecierea faptului o las la judecata membrilor »Asociațiunei«. Aș dori numai să nu se treacă cu vederea, că »Asociațiunea« noastră, dacă vom sincer să asigurăm existența și condițiunile lucrării și înaintării sale, nu este permis să fie condusă de considerațiuni politice și este cu atât mai puțin permis să fie amestecată și angajată în lupte politice.

Viul interes ce îl arată ziarul d-voastre pentru »Asociațiune« și scopurile ce le urmărește, mă îndreptătesc să vă rog, dle Redactor, ca atât din acest incident, cât și cu alte ocașii viitoare să nu riscați — numai pe baza unor informațiuni pe cât de indiscrete, pe atât de personale, și pe cât de pasionate, pe atât de inexacte, — agitarea pasiunilor, cari în asemenea cas nu pot aduce nici un bine, ci fără îndoială va submina numai existența și viitorul marelui nostru așezământ național.

Primiți, vă rog, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Sibiu, 15 Octomvrie 1898.

Vicepreședintele »Asociațiunei«:
Dr. H. Pușcariu.

1848.

Cronica anului.

Sibiu, 16 Octomvrie.

F. M. L. Pforssmann, locțiitorul comandantului care e bolnav, prin o scrisoare către comitetul, de pacificațiune română, ia spre știință aprobătoare constituirea lui.

(Siebb. B. nr. 113).

Seghedin, 16 Octomvrie.

Plebea iritată prin niște știri false despre apropierea Sârbilor, a atacat casele mai multor comercianți sârbi cari au fost prădați și uciși. Vre-o șese Români cari mînau niște boi, încă au fost uciși în modul cel mai barbar.

(Siebb. B. nr. 115).

Chichinda-mare, 16 Octomvrie.

Sârbii dela ocuparea Timișoarei și a Aradului eară se reculeg și joară moarte Maghiarilor. La Tomașevăț, Becea-turcescă etc. au invins, dar' învingerile aceste nu s'au mare însemnătate. În 15 Octomvrie dimineața a fost o lovire. Maghiarii erau abia la 30 pași de ei fără a-i observa; urmarea a fost o bătaie crâncenă ce au trebuit să o mănțe Maghiarii. Voluntarii au tulit-o la fugă, la ce și locuitorii Chichindei au luat-o la sănătoasa încă de timpuriu. Între aceste vine vestea, că sosesec Unguri dela Becicherec. Sârbii se retrag lăsând orașul în știrea Domnului. Maghiarii sosesec și neaflând cu cine se se bată au nimicit totalmintea orașul — gol. Mai bine de 20 mii de suflete au rămas fără case.

(Cor. Gaz. de Tr. »L.«).

Pesta, 16 Octomvrie.

Un prinsonier croat a fugit din cetate și s'a dus în căsarma orașului ca să se sfătuiască cu ortacii lui închiși acolo, dar' a fost prins.

(Am. Pop. nr. 20).

Frankfurt, 16 Octomvrie.

Deputații Schulz și Förster au făcut câte o interpelare în cauza principatelor. Ministrul Schmerling a răspuns că se cunoaște importanța principatelor, și a promis că cu cel mai scurt timp va trimite ambasadori în instrucțiuni la Constantinopol și principate.

— Ministrul Schmerling face cunoscut în ședința de azi, că ocărnuirea a trimis la Viena pe Welcher și Mosle în calitate de comisari cu putere deplină în cauza încetării războiului civil și a restituirii păcii turburate; jurisdicțiunile sînt avise a se supune acestor doi comisari.

(Am. Pop. nr. 21).

Paris, 16 Octomvrie.

Ministrul francez eară s'a schimbat de jumătate, fiindcă: Senard, Recurt și Vaulabelle au abzis deci în locul lor s'au ales: Dafaure, Vivien și Freslon.

(Am. Pop. nr. 21).

Olmütz, 16 Octomvrie.

Manifestul german al împăratului către popoare.

Declară că e silit a suprima cu arme revoluțiunea și a răsbuna pe Lamberg și Latour.

Windischgrätz e denumit comandant suprem.

(Kerékgyártó).

Agyagfalva, 16 Octomvrie.

Adunarea Sécuiilor cere depărtarea trupelor străine din Transilvania și provederea fortăreței din Alba-Iulia cu o garnisoană sécuiască.

(Siebb. B. nr. 118).

Brașov, 17 Octomvrie.

În Jibău au bătut poporenii maghiari pe preotul reformat și apoi legat l-au condus la Năsăud. Multe sate ungurești au arborat steag negru-galben.

(S. W. nr. 185).

Agyagfalva, 16 Octomvrie.

Adunarea Sécuiilor.

Berancei ocupând tribuna propune între aclamările multimei bătându-și joc de guvern, că Sécuii se se declare independenți de guvern, să se supună îndată ministerului unguresc, grănițerii se se prefacă în miliție teritorială, să formeze tot un lagăr cu celalalt popor și așa se plece în contra Valahilor, spre apărarea fraților din comitate. S'a decis ca mulțimea să plece îndată asupra Românilor. Ca comandant ad hoc al trupelor sécuiesti în contra Românilor fu proclamat Alexandru Zsombori, colonel al regimentului de husari.

— 17 Octomvrie.

Consiliul belic luă hotărârea, ca lagăr să nu se facă, ci se se publice o proclamațiune către cele două națiuni »surorice«. Auzind despre aceste Berancei, într-atăta s'a turburat, încât avea de gând să ucidă pe unii din membrii consiliului belic ca pe niște trădători. Cu mare greu reuși com. Em. Mikó, ca se induplece pe agitari să lase oficerilor respiriu de două zile spre a regula încălțarea cetele și spre

a lua măsuri pentru aprovizionarea lor cu victualii.

Oștirea s'a împărțit în 4 brigade tot de câte 4000 oameni. Brigada din dreapta comandată de Betemann a plecat spre Reghin ca scop de a lovi oastea lui Urban; centrul comandat de Zsombori cu misiunea de a se opri la M. Oșorheiu; aripa stângă compusă din două brigade o luă spre Blaj sub conducerea lui Donák și spre Murăș sub conducerea lui Lásár.

(Barițiu II, 281—289).

Pesta, 17 Octomvrie.

Kossuth s'a hotărât a merge în persoană în tabăra lui Moga pentru a executa niște planuri, cari altminterlea nu le-ar pute duce în îndeplinire. Reprezentanța a exilat pe Urban din Năsăud, pe Hurban din Hodgia, pe Blomberg, pe Berger etc., ca pe niște vînzători de patrie. Comisiunea centrală sub președința lui Kossuth a hotărât a secuestra moștile din Ungaria a episcopului dela Agram George Haulik, fiind că este trădător; totodată se iau de sub eparchia lui locuitorii dintre riul Mura, cari de aci înainte se vor fi de diecesa Sâmbetei.

— Lud. Bathyányi a vrut să meargă și el în tabără contra lui Jellacici, dar' în cale a căzut de cal și și-a frânt picioarele și brațul.

(Gaz. de Trans. 84).

Pesta, 17 Octomvrie.

În ședința de azi a dietei s'a cetit rescriptul dietei din Viena, în care Jellacici este declarat dușmanul Ungariei și al Austriei; vrășmașul libertății. Totodată s'a adus la cunoștința lui Jellacici, ca să se șteargă din Austria Hotărârea aceasta s'a făcut cunoscută și ocărnuirii oastelor maghiare, care a și trecut hotarele. Moga a primit instrucție, ca în toate să se înțeleagă cu dieta din Viena.

(Am. Pop. nr. 20).

Deputația care a adus de știre ocuparea Aradului a fost retrimisă cu o grămadă de tunuri.

Un general din Galiția cu numele Simonici — precum se aude — a venit în Ungaria cu o oaste dușmană de 10 mii ficiori. Casa deputaților a pus un premiu de 100 fl. arg. pe capul lui, ear' pe capul fiește-căruia »hoț« ce a venit cu el 20 fl. arg.

(Am. Pop. nr. 20).

Frankfurt, 17 Octomvrie.

Dieta a ales din sinul seu o comisiune, care va găti o referadă despre trebile din Austria.

(Am. Pop. nr. 21).

Sibiu, 17 Octomvrie.

O companie din garnisoana de aici a plecat la Oșna-Sibiului, unde a isbucnit certe serioase între Români și Maghiari.

(S. B. nr. 111).

— Știrea despre uciderea mișelească a curierului ministerial, căpitan Zoller, trimis din Viena la Sibiu, a cauzat mare indignațiune.

(S. B. nr. 111).

— Români din ținutul nostru încep să se înarmeze.

Viena, 17 Octomvrie.

Bunurile baronului Sina aflătoare în Ungaria au să fie declarate de avere națională, fiindcă s'a dat de urma unei corespondențe între el și Jellacici.

(Siebb. B. nr. 115).

Cronica politică.

Călătoria împăratului Wilhelm.

Azi, în 17 l. c., sosesce împăratul Germaniei în Constantinopol, unde va sta 5 zile, până la 22 l. c., dacă nu se va schimba programul. Pe calea maritimă dela Veneția la Constantinopol nu s'a întemplat nici un incident.

În timpul cât va petrece împăratul în Constantinopol, va primi corpul diplomatic, va asista la revista trupelor, va visita orașul, etc. În 22 Oct. după dejunul, ce se va lua în palatul Dolma-Bagdsé, împăratul cu suita va pleca mai departe.

Din Alexandria (Egipt) vine știrea alarmantă, că poliția de acolo a descoperit o conjurațiune anarhistă, care avea de scop să facă un atentat în Egipt contra împăratului.

Anarhiștii au avut de gând să ascundă bombe în palatul Abdin din Cair, unde are să fie încortelat împăratul și să-l arunce în aer. Schimbându-se planul călătoriei, anarhiștii și-au schimbat și ei planul de acțiune, voind a transporta bombele pe o naie. Poliția însă le-a zădărnicit planul, arestând nouă anarhiști, toți Italieni. Poliția i-a ținut de mai mult timp în evidență; capul lor este un cafegiu din Alexandria, în locuința căruia s'au găsit scrisori anarhistice și

bombe umplute cu gloanțe. S'au confisat și unele scrisori, din care s'a constatat planul atentului. Cercetările continuă.

Agitația în Franția.

Nefericita chestie Dreyfus de mai mult timp ține în agitație Franția. De curând agitația s'a mărit prin greva lucrătorilor din Paris. Mai întâi s'au pus în grevă muncitorii de pământ, zidarii și bărdășii, în număr de vre-o 45 mii. Încercările de împăcare n'au succedut și muncitorii amenințau cu grevă generală. La mișcare s'au alăturat muncitorii dela căile ferate.

Gvernul a concentrat multă miliție la Paris, așa că orașul seamănă cu o tabără militară. Gările și magazinele dela căile ferate s'au păzit de miliție și miliția e consignată în case, cu toate că până acum ciocniri nu s'au întâmplat. Gvernul a luat asemenea măsuri de precauție ca în Paris și în unele orașe din provincie, unde agitația între lucrători e mare, precum în Lyon, Rouen, Grenoble etc.

Se înțelege, că în urma acestora spiritele s'au agitat și mai mult. Astfel era starea lucrului, când ziarele republicane apărute Vineri și Sâmbătă au surprins lumea cu știri despre o conjurație militară contra statului. Planul conjurației, în fruntea căreia se zice că sunt generali Boisdreffe și Renouard, șeful statului major, era, ca să asedieze cu miliția ministeriile și oficiile publice, să aresteze ministrii și să introducă dictatura militară. Aceasta, după afirmarea ziarelor, era să se întâmple Sâmbătă noaptea.

Gvernul însă a aflat despre lovitura de stat plănuită și prim-ministrul Brisson a luat măsuri, zădărniciind planul conjurației.

Ieri, Duminecă, ziarele din străinătate au fost alarmate de știri de felul acesta, cu multe detalii, aducându-se în combinație cu proiectata lovitura de stat și pretendenții la tronul Franței Bonapartiști și Orleansiști.

Știrile aceste au fost exagerate. Ele sunt susținute și azi din partea unor ziare, dar' ziarele contrare reviziunii procesului lui Dreyfus scriu, că toată campania e o mistificație. Unele foi afirmă, că știrile despre conjurație au fost puse la cale de Brisson, având scopul a-și întări poziția. *Agence Nationale* anunță, că e imputernicită a desminți știrile despre pretinsa lovitura de stat.

O depeșă din 15 c. din Paris anunță, că în consiliul ministerial s'a constatat, că greva e pe sfârșite și că trupele concentrate în Paris probabil vor fi retrise în provincie.

Cronica zilei.

Sibiu, 17 Oct. n.

Cu numărul de azi se sistează trimiterea ziarului la toți acei on. domni, cari nu 'și-au reînnoit încă abonamentul. Rugăm urgentă trimitere a prețurilor de abonament, ca astfel să nu se întâmple mare întrerupere în expediția foi.

Archimandritul Dionisie, harnicul stărilor al mănăstirii Predeal, al paroh al bisericii din mănăstirea din Buzeni, arhiepiscop s'a retras dela președinția secției din Predeal a Ligei culturale. Părintele Dionisie a condus cultura cu mult devotament în decurs de 3 ani, în cele timp secția Predeal a fost una din cele mai cu vază. Firește că naționalistul părinte rămâne și pe viitor devotat spriginitor al cauzei ce reprezintă Liga.

Sfintire de biserică. În 20 Septembrie s'a sfintit cu mare solemnitate biserica gr-cat. din Acăș (com. Selagiu). La serviciul divin au pontificat Rvds. Al. Barboloviciu, vicarul Sălagiului cu o asistență de alți 9 preoți. Solemnitatea a decurs în fața unui public imens, care venise în procesiuni din satele învecinate.

Români din Macedonia. Eată cum se exprimă *Grenzboten* din Berlin, despre Români, în articolul *Macedonia*, ce am relevat în ultimul număr:

Pretutindeni în Macedonia întâlnim în masă dese pe Valah, printre cari se agită acum din nou propaganda pornită din România. Valahii fac impresia de oameni harnici, simpatiză și susceptibili de cultură. Îi găsim și prin Salonic ca portari și servitori, și sunt foarte laudați, căci nu fug de muncă, sunt practici, și învață lesne limba italienească, principala limbă comercială din Orient.

Dar școlărilor. Ieri o frumoasă srbare a avut loc în școala română gr-cat. S'au împărțit cărți și recuise școlărilor. Srbarea a decurs sub conducerea dlui protopop I. V. Russu, care a rostit o cuvântare potrivită. Copiii au cântat apoi o cântare bisericească, ear' dl *Iuliu Bardossy* a împărțit fiecărui elev ce 'i-se cuvenia. Fetele primiau într-o frumoasă corfiță, recuise, tăblițe, cârticele de rugăciuni, cărți de cetit etc. Băieții pe lângă cărți și recuise primeau o tașcă pentru cărți. Toate aceste daruri se datorase Reuniunii de ajutorare condusă de dl Bardossy. Dinsul a pus în prospect și 4 premii de căte un florin pentru cei mai harnici elevi.

Necrolog. Ni-se scrie: Subscrișii cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor conșăgenților, amicilor și cunoscuților, că mult iubită noastră mamă, soacra și bunica *Floarea Târta*, nepătușă în Vulcan, după lungi suferințe, împătășită cu sf. taine, Sâmbătă, în 26 Septembrie, la 8 ore dimineața, în anul al 73-lea al vieții și al 23-lea de veduvie, 'și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului. Osemintele pământești ale scumpei decedate s'au așezat luni, în 28 Septembrie, în cimitirul sf. bisericii din Vulcan, la 2 ore p. m. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată. Vulcan, în 1 Octombrie 1898. Dimitrie, preot gr-or. în Sudriași-Jupani: Irimie și George, ca fii; Sabina, Revesca și Anica, ca nuroi; Maria, Aurelia, Dimitrie, Victoria, Livia, Florica. Mărioara, ca nepot și nepoate.

Medalia comemorativă. Primim următoarele: Soldații din statul neactiv al batalionului de vânători nr. 28, sunt invitați la împărțirea festivă a *medaliilor comemorative*, în 2 Decembrie a. c. Aceia, cari voesc a participa la festivitatea aceasta să comunice participarea lor, până în 31 Octombrie a. c., comandai batalionului.

Comanda batalionului de vânători nr. 28.

Hymen. D-șoara *Cornelia Fercu* și dl *Romul Savonescu* din Timișoara, — fidanțați în 16 Octombrie 1898.

Pentru înființări de coruri vocale se recomandă un Român, dirigent de cor, care a înființat în părțile bănățene 12 coruri țărănești. Adresa se poate afla la redacțiunea noastră.

Luccheni a refuzat de a-și lua apărător. Tribunalul a denumit apărător din oficiu pe avocatul Petru Morian.

Negrii și albi. Pe insulele Hebride a erupt revoluția între indigeni. Revolta năbușită a negrilor s'a descărcat asupra unei năi ce tocmia imbarcase cu stăndardul german. Cu o furie într-adăver s'eliberă s'au năpustit asupra călătorilor și 'i-au măcelărit până la unul.

Procesul de presă al jurnalului „Kronstädter Zeitung”, intentat pentru articolul „Eine Feier des 15. März in Kranstadt”, se va ține la M. Oșorheiu, în 25 l. c. Responsabilitatea a luat-o asupra sa Rudolf Dörschlag, redactorul de atunci dela „K. Z.”

Sinuciderea unui hoț. — În comuna Aroneanu, lângă Iași, s'a găsit în pădure un cadavru al unui om care se împușcase. Din cercetările făcute de parchet, s'a constatat, că acel cadavru este al unui hoț de vite care, fiind urmărit și de frică se nu căză în mâinile gendarmilor rurali, s'a sinucis.

O scrisoare perdută. Nu e vorba de pisa lui Caragiale, ci de depeșă ce a expedat-o un reporter al unei anumite foi polone, care a ajuns în mâni cu totul străine. Reporterul din chestie fiind nițel cam zăpăcit pe semne, a uitat să scrie și adresa telegramei. Oficiantul dela postă, care nu înțelegea o iotă din toată telegrama (era scrisă în limba polonă) a luat primele cuvinte ale telegramei „Budapesta baronul Bányfi” drept adresă. Astfel Bányfi se pomenește cu o telegramă străină, care conținea lucruri politice foarte interesante. Decât că Bányfi tot atât pricepe limba polonă, ca nenea Cărtan franțuzește, până nu se va afla vr'un binevenit Lehmann, se-l lumineze.

Derailare. Trenul povoralce venia din Orșova a derailat alaltăieri dimineața la 7 ore între stațiunile Iablanța și Mehadia. Personalul s'a ales cu multă spaimă și puțină primejdie. Nenorociri nu s'au întâmplat. S'a introdus cercetare.

Știri mărante. În Fiume au fost deșinuți doi anarhiști.

— În Bistrița grasează anghina difterică.

— Tamási Péter, un tânăr proprietar din Cluj s'a sinucis în un acces de melancolie.

POSTA REDACȚIUNII.

„Caragoveanul”. Nu intră în programul nostru de a ne ocupa de personalități. Cu atât mai puțin în cauze începute în alte ziare; și mai puțin dacă chestiunea a fost îngropată înainte cu luni de zile, cum e aceasta. Dacă e de dorit să intervină consistorul se cse eară pe calea sa, direct.

Agricultura rațională.

— *Manual de agricultură rațională. Fitotehnică sau cultura specială a plantelor*, de George Maior, profesor la școala centrală de agricultură dela Ferestre și la seminarul Nifon Metropolit (București). —

(Urmare și ifne).

Un capitol de tot bine reușit e acela despre plantele de nutreț, căruia 'i-s'a consacrat o extensiune de 70 pag.; celui despre cultura fânătelor sau livezilor 69 pag.; și celui despre irigațiuni 60 pag. — deci celor 3 capitole, cari toate se refer la îmbunătățirea culturii fânătelor „comoara ori-cărei proprietăți rurale, li-s'a dat o extensiune încă și mai mare decât capitolului despre cereale — adevă pe 199 pag., ceea-ce a și fost necesar, pentru-că în adevăr cultura nutrețurilor la noi este cât se poate de primitivă, din care cauză agricultura noastră trebuie mult să sufere.

Cel din urmă capitol este despre pășuni, tractând cu deamăruntul cele 8 soiuri de pășuni, cari obvin în agricultura noastră, arătând, că la noi s'a dat și se dă prea puțină importanță precum fânătelor așa și pășunilor, considerându-se numai pământul arabil ca singurul pământ de cultură; cu toate-că așa nu mai poate merge, ci trebuie să se îmbrățișeze, între alte îmbunătățiri ale agriculturii și pășutul rațional.

Dar' cine ar pute aprecia pe deplin, atât valoarea volumului I. cât și II. al acestui manual, în care dl Maior ne-a dat tot ce este mai însemnat și mai folositor cu privire la cultura plantelor, împreună cu netăgăduitele sale experiențe?

În o scurtă recensiune, ca și cea de față, se poate da abia o palidă idee despre valoarea acestui op., căruia trebuie să-i cauți păreche în literatura economică a altor popoare mult mai favorizate de soarte ca noi; căci ceea-ce noi am avut până acum de acest fel nu se poate asemăna nici pe departe cu bogatul material, depus tot o muncă grea, vrednică de toată lauda, în această carte.

Astăzi cu deosebire chestiunile economice întrec prin însemnătatea lor pe toate celelalte chestiuni, cari frământă lumea, și chiar de aceea excelența carte a dlui Maior a fost bine primită în toate părțile. Corporațiuni și particulari cu dare de mână au ajutat răspândirea ei. Între corporațiuni se numără în locul prim „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, care a cumpărat un număr mai mare de exemplare pentru a le împărți bibliotecelor din despărțiminte, bibliotecelor seminarelor teologice și pedagogice, ale gimnaziilor ș. a., cu chipul acesta contribuind în mod însemnat la „cultura poporului” nostru, care se ocupă aproape exclusiv cu economia.

Dar' acest op. de mare valoare, care a umplut un mare gol în literatura agricolă română și care e menit să aducă servicii de prima ordine agriculturii noastre înapoiate, ar fi meritat și un premiu al „Academiei române”; se credem însă, că în viitoarea sesiune se va repara greșeala săvârșită în sesiunea anului curent. Și cu atât mai mult, că prin cele două volume deja apărute autorul a dat dovezi, că și următoarele două volume, puse în prospect, vor întruni aceleași calități excelente din toate punctele de vedere și astfel în scurt timp vom avea un „Manual complet de agricultură rațională”, întocmit întru toate corespunzător marilor și nenumăratelor noastre trebuințe economice.

Ajunși odată în posesiunea acestui „manual complet” ne va fi mai ușor a porni lupta de reforme, ce ni-se impune pe terenul agriculturii. Chiar de aceea recomandăm prețurilor, învățătorilor și altor inteligenți dela sate studierea temeinică și fără zăbavă a acestui op., dând ocaziune și poporului să guste din roadele bune și folositoare ale lui.

Nu uita despărțimintele reuniunilor învățătoresci, fruntașii altor corporațiuni și privații cu dare de mână și tragere de inimă pentru înaintarea poporului a procura acest op. și respective, a-l da ca premiu celor-ce arată rivnă și pot să facă us de el întru progresul pe terenul agricultural al națiunii noastre.

Acum a sosit timpul și pentru înființarea reuniunilor și *tovărășiiilor agricole* în toate comitatele și comunele locuite de Români. Povățuitorul, care până acum ne lipsia, îl avem. Deci la lucru!

Și în fine laudă nefățără și cea mai sinceră recunoștință dlui Maior, stăruitorului și luminatului muncitor și înainte mergător pentru răspândirea agriculturii raționale în masele poporului.

Senior.

Bibliografie.

„LIGA ROMÂNĂ” DESPRE

„LUPTELE ROMÂNILOR”.

Liga Română scrie următoarele despre broșura noastră „*Luptele Românilor*”:

„*Tribuna*” din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură „*Luptele Românilor*”, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl *Doctor Romanus*.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult *actualitatea*, pe când lucrarea dlui *Romanus* îmbrățișează într'un breviar *treutul* acestor lupte combinându-l cu *actualitatea*.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani încoace. În aceasta residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grije de a o feri de ori-ce balast plictisitor și a-i da o *limbă aleasă*. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și *atractivă*.

Aceste calități nou vor face de sigur ca lucrarea dlui *Romanus* să fie prețuită pretutindenea. *Mai ales însă în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut*. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu garul de a *introduce* pe cetitor mai comod în *deplina cunoaștere a chestiei naționale*.

La librăria „*Tipografia*”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

„Memorial”, Archiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea	fl. 1.30
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Berlad, de Măndrescu	— 28
„Critice” 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. și II. a 2 fl. — cr.	— 4—
„Povestile Banatului”, de Cățana	— 30
„Literatură popor. română”, de Gaster	— 2.50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechi și nou”, de Dr. Iuliu Olariu	— 2.50
„Cerișorul”, dramă în 2 acte de Livescu	— 50
„Studii Critice”, de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr.	— 4—
„Higiena română”, de Dr. Leo Murășianu	— 1—
„Izvoade”, de Demetrescu	— 4—
„Trandafir și violele”, de Pop-Reteganul	— 60
„Din Moldova”, schițe de Kotzebe	— 1—
„Floarea din Firenze”, de Livescu	— 50
„Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu	— 2—
„Travnițe”, 10 piese Slovacesti Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr.	— 3—
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu	— 70
„Merinde dela școală”, de Popa	— 60
„Despre influența împrejurărilor”, de Panaite Zosin	— 50
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu	— 88
„Pui de lei”, poezii eroice, de Nențescu	— 1—
„Ediție de gală	— 2—
„Poesii”, de Macedonski	— 2—
„Copii de pe natură”, de Negruzzi	— 1.50

La comanda de din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Teatrul orășenesc în Sibiu.

Marți, 18 Octombrie n.

URIEL ACOSTA.

Tragedie în 5 acte, de C. Gutzkow.

Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

În 17 Octombrie n. 1898.

Hotel „*Împăratul Romanilor*”: Corbu cu soția, vameș din Riu-Vadului; Dr. Sütő, candidat de advocat din Brașov; Licht din Făgăraș, Muhlsteiner din Ibașfalău, Oberwalder, Wimmer, din Viena, Boer din Budapesta, comercianți; Dan cu soția, protopop din Făgăraș; Cav. de Greul, forestier din Mihalț; Ungar din Budapesta, inginer; Baron Vasilco, mare proprietar din Berhometh, Riff, sublocotenent din Deva.

Hotel „*Neurhler*”: Caraban, notar din Mohu; Dik, oficial din Brașov; Gottfried cu soția, contabil din Brad; Schun cu fiul, învățător din Brașov; D-na Popp din Mercurea, Wittich din Viena. voiajori; Szögö, comerciant din Brașov.

Hotel „*Meltzer*”: Dr. Varga, subloc. în rezervă; Schuster, măcelar din România; Barb, forestier, Pașca, oficial, din Sălăvia; Bogdanovici, notar cercual din Teregovia; Zöld, voiajor din Viena.

Hotel „*Habermann*”: Ambrus din Abrud, Sosan din Iia-murășană, practicanți; Burzländer, suboficer.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 Oct. n. 1898

Săminte	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănățenească nou	75	9.10	9.15	76
Grâu de Tisa	75	9.25	9.35	76
Grâu de Pesta	75	9.20	9.30	76
Grâu de Alba-Reg.	75	9.25	9.35	76
„Bacău	75	9.35	9.40	76
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76
Săminte vechi ori noue	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
Socara	prima	70—74	7.55	7.40
Orz	de nutreț	60—62	5.60	6—
	de vînare	62—64	6.50	7—
Ovăș	de bere	64—66	7.50	8.20
Cucuruz (porumb)	bănăț.	39—41	5.75	6.05
	de alt soi	—	5.20	5.25
Veiu	—	—	5.15	5.20
Hrișcă	—	—	12.25	12.75
Grâu	Mart-Apr.	8.53	8.85	
Cucuruz	Sept.-Oct.	4.90	4.82	
Ovăș	Mai-Iun.	5.80	4.60	
	Iulie-Aug.	—	—	
	Oct.-Apr.	5.70	5.72	
		5.50	5.55	
rodute diverse	Soiul	Cursul	dela	până
Săm. de trif.	Lucernă ungarească	—	—	—
„	roșie	—	—	—
„	radinat	—	—	—
Oleu de rap.	dela Pesta	62—	62.50	
Uns. de porc.	dela țeară	—	—	—
Slănină	svetăță	—	—	—
	afumată	61—	62—	
Său	—	—	—	—
Prune	—	—	—	—
Lăctar	slavon, nou	—	—	—
	bănățenească	—	—	—
Miere	brută	—	—	—
	galbină străcurată	—	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—	—

Cursul 17 Oct. din Sibiu.

Din 17 Octombrie n. 1898.

Hărto-monetă română	Cump.	9.48	vend.	9.52
Lire turcești	—	—	—	—
Imperiali (16 R. aur)	—	19—	—	19.10
Ruble rusești 100 a	—	126.75	—	127.60
Galbeni	—	5.62	—	5.67
Napoleon-d'ori	—	9.50	—	9.54
100 franc germane	—	58.52	—	58.80
Livre sterling	—	11.90	—	12—

Bursa de Budapesta.

Din 15 Octombrie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—	—
„ „ 4%	—	—
„ „ val. cor. 4%	—	100.25
Imprumutul câilor ferate ung.	—	121.50
Amortizarea datoriei câilor ferate de Oct ung. (I-a emisiune)	—	122.50
Amortizarea datoriei câilor ferate de Oct ung. (II-a emisiune)	—	102—
Bonuri rurale ung.	—	98—
„ croate-slavone	—	99—
Obligațiunile desp. regalilor	—	101.50
Imprumut cu premiu ung.	—	156—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	—	140—
Renta de hărto austriacă	—	102.50
„ de argint austriacă	—	102.25
„ de aur austriacă	—	123.50
Losuri austriace din 1890	—	160.25
Acțiuni băncii austro-ungare	—	955—
„ de credit ung.	—	—
„ de credit austr.	—	—
Scrieri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	—	102—
Argintul	—	5.69
Galbeni împărătești	—	5.65
Napoleon-d'ori	—	9.51
Mărci 100 imp. germane	—	58.85
London 10 Livre sterling	—	120.15

Bursa de Viena.

Din 15 Octombrie n. 1898.

Renta de aur 6%	—
„ „ 4%	—
Renta ang. v. c. 4%	122.20
Imprumutul câilor ferate ung.	100—
Amortizarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122—
Amortizarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	101.75
Bonuri rurale ung.	121.60
„ croate-slavone	98—
Imprumut cu premiu ung.	199—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	156—
Renta de hârtie austriacă	150—
„ argint austriacă	102.45
„ aur austriacă	101.90
Losuri austriace din 1880	123.30
A acțiunile băncii austro-ungare	160.25
„ de credit ung.	955—
„ de credit austr.	—
Argintul	6.69
Galbeni împărțitești	9.68
Napoleon-Pori	5.53
Mărci 100 imp. germane	53.85
London 10 Livre sterling	120.15

„DETUNATA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții
în Bucium.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește
6% interese când termenul de abdicare este minimul de 6 luni.
La depuneri cu termen de abdicare mai scurt de 6 luni
solvă 5 1/2% interese după depuneri.

[965] 28—

Direcțiunea institutului.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință
să cunoască **legea numită veterinară**. Di Tormay Béla, secretar
de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare
populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg
despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe
alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus
această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășesc economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale ierni.

De
Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cum-
păra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreună cu

însoțiri de consum, de vânzare, de vile, de lăp-
tării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri
de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului“
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se adă de vânzare în
biblioteca „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

în

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți intermitenți în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale
tip., broș., elegant. Un exemplar cu preț redus
dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni.
Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T.
Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un
exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Mol-
dovan. Prețul unui exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu,
culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50
bani.
7. Tein legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión.
Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcaritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă,
de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau
32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru
Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Mol-
dovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni.
Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndrăgăstul. Poveste de Silvestru Moldovan.
Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Răstăm de mamă. Legenda populară din giu-
rul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exem-
plar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba
bohemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exem-
plar cu preț redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr.
sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui
Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri,
frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al
lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc.
Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărșă cu trei picioare. Poveste franț-
zească de Eleonora Tănăsescu, după A. Ge-
nevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exem-
plar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un peșteră îndrăgăst. Novela de Björnsterne
Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8
bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele
californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar
8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un
exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc.
Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasmile lui Nicolae Gogol.
Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Drama mamei. Balada de George Coșbuc.
Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson.
(1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasmile lui Nicolae Gogol. Un
exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici.
Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgarăritul. Comedie de Molière. Un exemplar
40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Mol-
dovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Născin-împărat. Poveste din popor de „Măr-
gineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei alenă. Poveste
din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar
12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc.
Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. La-
zar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte.
Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța.
Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa formecată. Poveste în versuri de P.
Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan
Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exem-
plar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislan-
zon. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de
Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și
Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau
50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan
Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fădăță. De George Sand. Un exemplar
40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trim-
biționiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru
Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exem-
plar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turgheniev. Tradu-
cere din limba rusă de Elena Hodoș. Un exem-
plar 40 cr. sau 80 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar
8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire
librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ și DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recușite de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Biblioteca populară a „Tribunei“

Diționar
român-german și german-român.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu.

Strada Poplăcii Nr. 15.